

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-VI.431.2.32.2019.MM

Warszawa, 27 sierpnia 2019 r.

**Pani
Ilona Kubera
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Brochowie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1464) w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092 i Dz.U z 2019 r. poz. 730.) oraz art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2220, z późn. zm., zwaną dalej: ustawą o świadczeniach rodzinnych) oraz zgodnie z Planem Kontroli Zewnętrznych MUW na rok 2019, kontroler Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, xxx – starszy inspektor wojewódzki, zgodnie z Upoważnieniem nr 209/WPS/2019 z dnia 28 maja 2019 r. Wojewody Mazowieckiego przeprowadziła w dniach 5 – 7 czerwca 2019 r. kontrolę problemową w trybie zwykłym w kierowanym przez Panią Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Brochowie (dalej GOPS, Ośrodek).

Zakres kontroli obejmował organizację i sposób realizacji przez gminę zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w przedmiocie ustalania uprawnień do świadczenia rodzicielskiego w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 5 czerwca 2019 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli GOPS pod pozycją nr 3/2019.

Wojewoda Mazowiecki **pozytywnie** ocenił działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brochowie podjęte w zakresie sposobu organizacji zadania oraz **pozytywnie, pomimo stwierdzonych uchybień** w przedmiocie ustalania uprawnień do świadczenia rodzicielskiego.

1. Organizacja zadania

Kierownikiem jednostki kontrolowanej jest Pani Ilona Kubera, która pełni tę funkcję od 07.04.2018 r. Obecnie na podstawie Uchwały Nr XXXVIII/272/2018 Rady Gminy Brochów z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie zapewnienia wspólnej obsługi finansowej jednostkom organizacyjnym Gminy Brochów, obsługę finansowo-księgową oraz organizacyjną z zakresu rachunkowości i sprawozdawczości GOPS zapewnia Gmina Brochów. Do dnia 30 stycznia 2018 r. obsługę finansowo-księgową Ośrodka także zapewniał Urząd Gminy. Osobą obsługującą zadanie w Ośrodku pod względem finansowym i księgowym do 21.01.2018 r. była pani xxx, pełniąca funkcję inspektora ds. księgowości budżetowej w Gminie Brochów oraz funkcję Głównej Księgowej GOPS na podstawie powierzenia obowiązków Głównej Księgowej w GOPS przez Wójta Gminy Brochów z dnia 15.04.1997 r. Od 22.01.2018 r. obsługę finansowo-księgową kontrolowanego zadania prowadzi pani xxx pełniąca funkcję inspektora ds. księgowości budżetowej w Gminie Brochów, która została upoważniona¹ do dokonywania czynności z zakresu obsługi finansowej, sprawozdawczej i rachunkowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Brochowie. Obsługa kasowa jednostki zapewniona jest przez kasę Urzędu Gminy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brochowie w kontrolowanym okresie funkcjonował na podstawie regulaminu organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brochowie, wprowadzonego *Zarządzeniem nr 9.2017 z dnia 27 marca 2017 r. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brochowie w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brochowie*, który obowiązywał do dnia 31 sierpnia 2018 r. Od dnia 1 września 2018 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brochowie funkcjonuje na podstawie regulaminu organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brochowie, wprowadzonego *Zarządzeniem nr 5.2018 z dn. 01.09.2018 r. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brochowie w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brochowie*, zwanego dalej „Regulaminem”, stanowiącego załącznik nr 1 do ww. Zarządzenia. Zgodnie z § 3 ust. 1 lit. d) regulaminu organizacyjnego, w Ośrodku jest utworzone stanowisko pracy ds. świadczeń rodzinnych, stypendiów szkolnych. Powyższe jest realizacją art. 20 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W okresie od 1 stycznia 2018 r. do dnia kontroli zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych w przedmiocie ustalania uprawnień do świadczenia rodzicielskiego w GOPS w Brochowie wykonywało 7 pracowników:

1. Pani Ilona Kubera – Kierownik Ośrodka², która została upoważniona³ do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji (przyjęte do stosowania w tym samym dniu).

¹ Na podstawie upoważnienia nr 2.2018 z dnia 30 stycznia 2018 r. Sekretarza Gminy Brochów

² Aneks do umowy o pracę z dnia 1 lutego 2016 r. zawarty pomiędzy Wójtem Gminy Brochów a panią Iloną Kubera zmieniający stanowisko pracy (dot. umowy o pracę z dnia 3 stycznia 2011 r.), oraz Zarządzenie Nr 9.2016 Wójta Gminy Brochów z dnia 1 lutego 2016 roku w sprawie udzielenia pełnomocnictwa do jednoosobowego działania Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brochowie Pani Ilonie Kubera.

³ Upoważnienie nr UG.0052.3.2016 z dn. 01.02.2016 r. do prowadzenia, w imieniu Wójta, postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

2. Pani xxx – pracownik socjalny, jest zatrudniona na podstawie umowy o pracę na pełny etat od dnia 01.02.2015 r. Zadania z ustawy o świadczeniach rodzinnych realizuje od 11.02.2016 r. Posiada upoważnienie⁴ do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji podczas nieobecności Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brochowie (przyjęte do stosowania w tym samym dniu). Ponadto pani xxx została upoważniona⁵ do wykonywania zadań związanych z zarządzaniem Ośrodkiem w okresie nieobecności Kierownika GOPS, wydane przez Kierownika Ośrodka z up. Wójta Gminy Brochów, zgodnie z § 13 Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brochowie⁶.
3. Pani xxx – podinspektor ds. świadczeń rodzinnych, jest zatrudniona na podstawie umowy o pracę na pełny etat od dnia 01.10.2015 r. Obecnie przebywa na urlopie rodzicielskim do dnia 11.07.2019 r. Zadania z ustawy o świadczeniach rodzinnych realizuje od 01.10.2015 r. Posiada upoważnienie⁷ do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych (przyjęte do stosowania w tym samym dniu).
4. Pani xxx – inspektor ds. funduszu alimentacyjnego i stypendium szkolnego, była zatrudniona na podstawie umowy o pracę na pełny etat od dnia 01.10.2013 r. do 31.10.2018 r. Zadania z ustawy o świadczeniach rodzinnych realizowała podczas nieobecności pracownika ds. świadczeń rodzinnych, co było zgodne z zakresem czynności pracownika⁸. Posiadała upoważnienie⁹ do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych (przyjęte do stosowania w tym samym dniu).
5. Pani xxx – podinspektor ds. świadczeń rodzinnych, zatrudniona na podstawie umowy o pracę na pełny etat od dnia 14.05.2018 r. Zadania z ustawy o świadczeniach rodzinnych realizuje od 14.05.2018 r. Posiada upoważnienie¹⁰ do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych (przyjęte do stosowania w tym samym dniu).
6. Pani xxx – Główny księgowy w GOPS, zatrudniona w Urzędzie Gminy Brochów na podstawie umowy o pracę na pełny etat na stanowisku inspektora ds. księgowości budżetowej. Realizowała kontrolowane zadania na stanowisku głównej księgowej w Ośrodku od strony finansowo-księgowej w okresie od 15.04.1997 r. do 21.01.2018 r.
7. Pani xxx – inspektor ds. księgowości budżetowej, zatrudniona w Urzędzie Gminy Brochów na podstawie umowy o pracę na pełny etat od dnia 17.05.2009 r. Realizuje kontrolowane zadanie w GOPS od strony finansowo-księgowej od dnia 22.01.2018 r.

⁴ Upoważnienie nr UG.0052.10.2016 z dn. 11.02.2016 r. nadane na wniosek kierownika GOPS w Brochowie przez Wójta Gminy Brochów.

⁵ Upoważnienie nr GOPS 0136.3.2019 z dn. 06.02.2019 r. nadane przez Kierownika GOPS z upoważnienia Wójta Gminy Brochów.

⁶ Statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brochowie przyjęty Uchwałą nr XXXVIII/277/2018 Rady Gminy Brochów z dnia 30 stycznia 2018 r.

⁷ Upoważnienie nr UG.0052.41.2015 z dn. 01.10.2015 r. nadane na wniosek kierownika GOPS w Brochowie przez Wójta Gminy Brochów.

⁸ Zakres czynności pracownika na stanowisku inspektor ds. funduszu alimentacyjnego w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Brochowie – Pani xxx od dn. 01.04.2016 r.

⁹ Upoważnienie nr UG.0052.7.2017 z dn. 29.12.2017 r. nadane na wniosek kierownika GOPS w Brochowie przez Wójta Gminy Brochów.

¹⁰ Upoważnienie nr UG.0052.4.2018 z dn. 14.05.2018 r. nadane na wniosek kierownika GOPS w Brochowie przez Wójta Gminy Brochów.

Upoważnienia dla pracowników GOPS wydano prawidłowo na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Niemniej jednak w ²¹¹ upoważnieniach błędnie wskazano przepis ustawy o świadczeniach rodzinnych, na podstawie którego wydano ww. upoważnienia tj. art. 20 ust. 73 ww. ustawy. Należy wskazać, że art. 20 ustawy o świadczeniach rodzinnych nie zawiera ustępu 73. Zatem należy domniemywać, że w wydanych upoważnieniach nastąpiła oczywista pomyłka pisarska w zapisie przywołanego art. 20 ust. 3 ustawy, który stanowi, że „*organ właściwy może upoważnić, w formie pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 2, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.*”

Wszystkie osoby realizujące kontrolowane zadanie posiadały zakresy swoich obowiązków. Zweryfikowano treść zakresów obowiązków pracowników realizujących ww. zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych. Kierownik jednostki realizuje je na podstawie § 11 Regulaminu organizacyjnego Ośrodka. Pani xxx pełniąca funkcję inspektora ds. księgowości budżetowej w Gminie Brochów zgodnie z zakresem swoich obowiązków wykonuje zadania dotyczące budżetu w całym zakresie działania GOPS. Pracownicy merytoryczni w zakresie swoich obowiązków¹² mają uwzględnione kontrolowane zadania.

Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami pracownika realizującego świadczenia rodzicielskie, w GOPS w Brochowie prowadzone są rejestry wniosków i decyzji w formie papierowej oraz w formie elektronicznej. Forma papierowa to Rejestry wniosków (na 2018 rok i na 2019 rok) i Rejestry decyzji (na 2018 rok i na 2019 rok) na *Świadczenia Rodzinne (w tym Świadczenia Rodzicielskie)*. Podczas kontroli potwierdzono prowadzenie rejestrów papierowych i elektronicznych w jednostce, a także zweryfikowano rejestry pod względem prawidłowości zawartych w nich danych. Rejestry papierowe wniosków zawierały następujące dane: imię i nazwisko wnioskodawcy, miejsce zamieszkania wnioskodawcy oraz numer urzędowy wniosku. Rejestry papierowe decyzji zawierały następujące dane: przedmiot sprawy, imię i nazwisko wnioskodawcy, miejsce zamieszkania wnioskodawcy, numer decyzji, datę wydania decyzji, sposób załatwienia sprawy (pozytywnie/negatywnie/decyzje zmieniające/decyzje uchylające/decyzje o nienależnie pobranych świadczeniach), informację o odwołaniu od decyzji oraz informację o sposobie załatwienia odwołania. W wersji elektronicznej była możliwość wykonania raportu wpływów wniosków oraz raportu określającego numer i datę wydania decyzji w zakresie prowadzonego zadania wraz z imieniem i nazwiskiem oraz adresem zamieszkania wnioskodawcy.

Obsługa świadczeń rodzinnych realizowana jest przez jednostkę w Programie Świadczenia Rodzinne „TOP TEAM” firmy „TOP TEAM TT” Spółka z o.o. na podstawie umowy licencyjnej zawartej w dniu 1 marca 2008 r. pomiędzy Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Brochowie a „TOP TEAM TT” Spółką z o.o. z siedzibą w Warszawie, na okres jednego roku, z automatycznym

¹¹ Upoważnienia nr UG.0052.41.2015 z dn. 01.10.2015 r. oraz nr UG.0052.4.2018 z dn. 14.05.2018 r.

¹² Na podstawie § 7 Regulaminu organizacyjnego GOPS Brochów stanowiącego załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 5.2018 Kierownika GOPS w Brochowie z dnia 1 września 2018 r. szczegółowe zakresy czynności na poszczególnych stanowiskach pracy wchodzących w skład Ośrodka ustalone są przez Kierownika Ośrodka.

przedłużaniem na kolejne roczne okresy. Obecnie umowa przedłużona jest na okres od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r.

2. Prawdliwość ustalania uprawnień do świadczenia rodzicielskiego i realizacja wypłat

Na podstawie papierowego rejestru przyjętych wniosków o świadczenie rodzicielskie ustalono, że w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 5 czerwca 2019 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brochowie wpłynęło 21 wniosków w sprawie o przyznanie świadczenia rodzicielskiego oraz 1 wniosek z prośbą o uchylenie prawa do świadczenia. Jednocześnie ustalono, że w kontrolowanym okresie nie przekazano żadnego wniosku w sprawie świadczenia rodzicielskiego do Wojewody Mazowieckiego w celu ustalenia, czy w tej sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Kontroli poddano 22 sprawy (100%) dotyczące ustalania prawa do świadczenia rodzicielskiego, które w okresie podlegającym kontroli były realizowane przez GOPS w Brochowie.

W okresie poddanym kontroli Organ wydał łącznie 21 decyzji w sprawie świadczenia rodzicielskiego, z tego: 20¹³ decyzji przyznających prawo do świadczenia rodzicielskiego na okres 52 tygodni (w 2018 r. - 12 decyzji przyznających, w 2019 r. - 8 decyzji przyznających), oraz 1¹⁴ decyzję uchylającą prawo do świadczenia rodzicielskiego wydaną w 2018 r. na wniosek strony (dot. sprawy z dn. 18.07.2017 r. o nr ŚR 09.07.17 oraz decyzji przyznającej świadczenie nr 4700.1.103.17 z dn. 24.07.2017 r.). Jednocześnie stwierdzono, że w kontrolowanych postępowaniach w sprawach o świadczenie rodzicielskie nie wydano decyzji w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z tego tytułu.

W okresie objętym kontrolą w 1¹⁵ sprawie postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczenia rodzicielskiego zakończono pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia. Z akt sprawy wynika, że powodem takiego postępowania było niedostarczenie dokumentów, które powinny być dołączone do wniosku celem rozstrzygnięcia sprawy. W powyższym postępowaniu, strona została wezwana do uzupełnienia wniosku o stosowne dokumenty. Strona jednak nie dopełniła tego obowiązku w wyznaczonym terminie. Postępowanie Organu było działaniem zgodnym z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie¹⁶.

Na podstawie analizy dokumentów ustalono, że wszystkie postępowania w sprawach o świadczenia rodzicielskie zostały wszczęte na wniosek strony zgodny z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach

¹³ Decyzje przyznające oznaczone: 4700.1.13.2018 z dn. 16.01.2018 r., 4700.1.43.18 z dn. 07.02.2018 r., 4700.1.65.18 z dn. 19.03.2018 r., 4700.1.91.18 z dn. 18.05.2018 r., 4700.1.92.18 z dn. 18.05.2108 r., 4700.1.95.18 z dn. 21.05.2018 r., 4700.1.110.18 z dn. 19.06.2018 r., 4700.1.105.18 z dn. 08.06.2018 r., 4700.1.124.18 z dn. 17.08.2018 r., 4700.1.133.18 z dn. 07.09.2018 r., 4700.1.419.18 z dn. 14.12.2018 r., 4700.1.442.18 z dn. 21.12.2018 r., 4700.1.10.19 z dn. 23.01.2019 r., 4700.1.43.19 z dn. 21.02.2019 r., 4700.1.14.19 z dn. 25.01.2019 r., 4700.1.75.19 z dn. 25.04.2019 r., 4700.1.83.19 z dn. 15.05.2019 r., 4700.1.87.19 z dn. 17.05.2019 r., 4700.1.88.19 z dn. 20.05.2019 r., 4700.1.90.19 z dn. 23.05.2019 r.

¹⁴ Decyzja nr 4700.1.93.18 z dn. 18.05.2018 r. uchylająca decyzję nr 4700.1.103.17 z dn. 24.07.2017 r.

¹⁵ Wniosek nr 995/ŚR.10.08.18 z dn. 08.08.2018 r.

¹⁶ Art. 24a ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1466). Podczas prowadzenia czynności kontrolnych zwrócono uwagę, że część wniosków o ustalenie prawa do świadczenia rodzicielskiego w miejscu dotyczącym *nazwy organu właściwego prowadzącego postępowanie w sprawie świadczenia rodzicielskiego* błędnie zostało opatrzonych pieczęcią GOPS w Brochowie oraz nazwą Ośrodka – organu realizującego zadania z zakresu świadczenia rodzicielskiego. Przez organ właściwy należy rozumieć wójta, burmistrza lub prezydenta miasta/gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie rodzinne lub otrzymującej świadczenie rodzinne (art. 3 pkt 11 ustawy o świadczeniach rodzinnych). Zatem ww. wnioski należało opatrzyć pieczęcią Wójta Gminy Brochów. Ponadto wszystkie wnioski zawierały pieczęć GOPS w Brochowie z datą wpływu wniosku i numerem właściwym wniosku, jednakże bez podpisu pracownika przyjmującego wniosek.

Po dokonanej analizie wniosków stwierdzono, że wszystkie wnioski zostały prawidłowo wypełnione przez wnioskodawców. W toku postępowania kontrolnego dokonano także sprawdzenia kompletności dokumentacji dołączonej do wniosku, niezbędnej do ustalenia uprawnień i wydania decyzji w sprawach świadczenia rodzicielskiego. Ustalono, że w kontrolowanych sprawach zgromadzono wszystkie wymagane przepisami prawa oświadczenia i zaświadczenia, w tym raporty z Urzędu Pracy¹⁷ informujące o aktualnych statusach wnioskodawców celem weryfikacji, czy osoby te są aktualnie zarejestrowane w UP, oraz czy pobierają zasiłek dla bezrobotnych. Informacje te weryfikowane były przez Organ na podstawie art. 17 c ust. 6 ustawy. Jednocześnie w dokumentacji wszystkich wnioskodawców znajdowały się oświadczenia złożone z klauzulą o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń, o braku prawa i niepobieraniu zasiłku macierzyńskiego, co było działaniem Organu w myśl art. 17 c ust. 9 pkt 1 ustawy. Ponadto w każdej sprawie do akt postępowania została dołączona tzw. Karta świadczeń wnioskodawcy z GOPS, w której odnotowano jakie świadczenia są aktualnie pobierane (na dany okres świadczeniowy 2017/2018 lub 2018/2019) przez wnioskodawcę, celem weryfikacji danych zgodnie z art. 17 c ust. 9 pkt 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Z analizy przedłożonej dokumentacji wynikało, że 11¹⁸ wnioskodawców jest zarejestrowanych w UP i posiadają status osoby bezrobotnej oraz w chwili urodzenia się dziecka pozostawali bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych i nie pobierali zasiłku dla bezrobotnych w okresie określonym w art. 17 c ust. 6 ustawy, oraz 9¹⁹ wnioskodawców nie jest zarejestrowanych w urzędzie pracy, ale pozostają bez zatrudnienia i nie pobierają żadnych innych świadczeń mających wpływ na przyznanie prawa do świadczenia rodzicielskiego. Jednocześnie wszystkie osoby złożyły stosowne oświadczenia do wniosków potwierdzające informacje o braku pobierania ww. świadczeń. Wnioskodawcami we

¹⁷ Powiatowy Urząd Pracy w Sochaczewie oraz Powiatowy Urząd Pracy w Płocku (dot. sprawy nr 377/ŚR 04.03.19 z dn. 27.03.2019r.)

¹⁸ Wnioski oznaczone: 7/ŚR 01.01.18 z dn. 02.01.2018 r., 453/ŚR 06.05.18 z dn. 15.05.2018 r., 499/ŚR 08.05.18 z dn. 23.05.2018 r., 1306/ŚR 11.08.18 z dn. 23.08.2018 r., 2139/ŚR 13.11.18 z dn. 26.11.18 r., 14/ŚR 01.01.19 z dn. 03.01.2018 r., 185/ŚR 02.01.19 z dn. 30.01.2019 r., 82/ŚR 03.01.19 z dn. 11.01.2019 r., 377/ŚR 04.03.19 z dn. 27.03.2019 r., 504/ŚR 07.04.19 z dn. 29.04.2019 r., 515/ŚR 08.04.19 z dn. 30.04.2019 r.

¹⁹ Wnioski oznaczone: 120/ŚR 02.01.18 z dn. 18.01.2018 r., 266/ŚR 03.02.18 z dn. 27.02.2018 r., 412/ŚR 05.04.18 z dn. 30.04.2018r., 411/ŚR 04.04.18 z dn. 30.04.2018 r., 481/ŚR 07.05.18 z dn. 21.05.2018 r., 791/ŚR 09.07.18 z dn. 30.07.2018 r., 2087/ŚR 12.11.18 z dn. 15.11.2018 r., 4581/ŚR 05.04.19 z dn. 15.04.2019 r., 473/ŚR 06.04.19 z dn. 18.04.2019 r.

wszystkich przypadkach były matki nowonarodzonych dzieci. Ponadto w 1²⁰ sprawie, która została zakończona w 2018 r. w chwili wydania decyzji administracyjnej przyznającej prawo do świadczenia rodzicielskiego²¹ wnioskodawca (matka dziecka) był zarejestrowany w Urzędzie Pracy z prawem do zasiłku, jednakże dziecko, na które przyznano świadczenie, nie zostało urodzone w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych, lub w ciągu miesiąca po jego zakończeniu, lub w okresie przedłużenia zasiłku dla bezrobotnych na podstawie art. 73 ust. 3 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 ze zm.), co było potwierdzone stosownym oświadczeniem wnioskodawcy w części II złożonego wniosku o przyznanie świadczenia rodzicielskiego²². Podczas czynności kontrolnych stwierdzono, że w 2²³ sprawach weryfikacje danych z UP były dokonane po terminie wydania decyzji ostatecznej przyznającej świadczenie.

We wszystkich sprawach poddanych kontroli znajdowały się wydruki z weryfikacji danych członków rodziny w systemie PESEL. Weryfikacje te były dokonywane przed terminem wydania decyzji ostatecznej przyznającej świadczenie. W 2²⁴ sprawach weryfikacji PESEL dokonano po terminie wydania decyzji ostatecznej przyznającej świadczenie. Ponadto we wszystkich skontrolowanych sprawach stwierdzono brak wydruku z weryfikacji danych członków rodziny w Centralnej Bazie Beneficjentów oraz stwierdzono brak adnotacji pracownika, że dane te były pozyskiwane. Dla celów kontroli pracownik GOPS dokonał adnotacji o przeprowadzonej weryfikacji CBB w dokumentacji wnioskodawców oraz wyjaśnił, że dane wnioskodawców weryfikuje w systemie emp@tia, ale ich nie drukuje.

W wyniku kontroli stwierdzono, że organ prawidłowo ustalał uprawnienia do świadczenia rodzicielskiego, a świadczeniobiorcy, którym je przyznano, spełniali przesłanki do jego przyznania wynikające z art. 17 c ustawy.

We wszystkich skontrolowanych sprawach prawidłowo ustalano wysokość świadczenia rodzicielskiego w kwocie 1000 zł miesięcznie zgodnie z postanowieniem art. 17c ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Kwota świadczenia przysługująca za niepełny miesiąc była liczona zgodnie z art. 17c ust. 7 ustawy. Powyższe kwoty zostały prawidłowo wykazane w orzeczeniach decyzji przyznających świadczenia rodzicielskie.

Okres przyznania świadczeń we wszystkich skontrolowanych sprawach ustalano prawidłowo na podstawie art. 57 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, z późn. zm., zwanej dalej „k.p.a.”) w związku z art. 17 c ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych. W każdej sprawie wynosił on 52 tygodnie.

W sprawie zakończonej wydaniem decyzji nr 4700.1.103.17 z dn. 24.07.2017 r. (dziecko ur. 07.06.2017 r.) prawo do świadczenia rodzicielskiego przyznano na okres od 07.06.2017 r. do 06.06.2018 r. W postępowaniu tym na wniosek strony z dn. 30.04.2018 r. decyzja przyznająca świadczenie została uchylona z uwagi na to, że od maja 2018 r. świadczeniobiorca wnioskował

²⁰ Wniosek nr 727/ŚR 09.07.17 z dn. 18.07.2017 r.

²¹ Decyzja nr 4700.1.103.17 z dn. 24.07.2017 r.

²² Wniosek nr 727/ŚR 09.07.17 z dn. 18.07.2017 r.

²³ Wnioski oznaczone: 412/ŚR 05.04.18 z dn. 30.04.2018 r., 185/ŚR 02.01.19 z dn. 30.01.2019 r.

²⁴ Wnioski oznaczone: 7/ŚR 01.01.0118 z dn. 02.01.2018 r., 185/ŚR 02.01.19 z dn. 30.01.2019 r.

o świadczenie pielęgnacyjne na inne dziecko (dziecko ur. 16.03.2015 r.) legitymujące się stosownym orzeczeniem o niepełnosprawności oraz takie świadczenie otrzymał z dniem 1 maja 2018 r. (z uwagi na brak decyzji w tym zakresie, kontroli przyznania i wypłaty świadczenia pielęgnacyjnego dokonano w oparciu o *Kartę zrealizowanych świadczeń w okresie zasiłkowym 2017/2018* wygenerowaną z systemu *Świadczenia Rodzinne* dla ww. świadczeniobiorcy). Takie działanie Organu było zgodne z art. 27 ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

We wszystkich skontrolowanych sprawach ustalenie prawa do świadczenia rodzicielskiego nastąpiło w miesięcznym terminie, zgodnie z art. 35 § 3 k.p.a. Średni czas prowadzenia jednego postępowania wyniósł 21 dni, przy czym najkrótsze postępowanie trwało 6 dni, a najdłuższe 30 dni.

Wydane decyzje administracyjne zawierały oznaczenie organu właściwego tj. Wójta Gminy Brochów, datę wydania decyzji, oznaczenie strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie oraz pouczenie zawierające informację o terminie i sposobie wniesienia odwołania, jak również pouczenie o konieczności informowania przez stronę o wszelkich zmianach mających wpływ na prawo do świadczeń. W pouczeniu znalazła się także informacja dla strony, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają zwrotowi wraz z odsetkami. Ponadto decyzje zawierały informację o terminie oraz sposobie wypłaty świadczenia. W decyzjach nie było informacji o terminie wyrównania świadczenia należnego za wcześniejsze miesiące. W uzasadnieniu decyzji brak było wskazania art. 32 ust. 1d, zgodnie z którym decyzje przyznające świadczenia rodzinne są natychmiast wykonalne. Natomiast zgodnie z art. 127a k.p.a. w pouczeniu decyzji znajdowało się pouczenie o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania. 13²⁵ skontrolowanych decyzji zostało wydanych przez kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brochowie działającego na podstawie upoważnienia Wójta Gminy Brochów, natomiast 8²⁶ decyzji było wydanych przez Panią xxx - pracownika socjalnego GOPS, działającą również na podstawie upoważnienia Wójta Gminy Brochów. Wszystkie wydane decyzje przyznające świadczenie oraz decyzja uchylająca zawierały uzasadnienie faktyczne i prawne odnoszące się do sprawy.

Sprawa dotycząca uchylenia decyzji²⁷ (wszczęta na wniosek strony) była rozpatrywana na podstawie art. 163 k.p.a., w myśl art. 32 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Zgodnie z zapisami ww. przepisów, organ właściwy może bez zgody strony zmienić lub uchylić ostateczną decyzję administracyjną, na mocy której strona nabyła prawo do świadczeń rodzinnych, jeżeli uległa zmianie sytuacja rodzinna lub dochodowa rodziny mająca wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych. W tym przypadku decyzja przyznająca prawo do świadczenia rodzicielskiego została uchylona na wniosek strony złożony w dn. 30.04.2018 r. We wniosku strona złożyła oświadczenie,

²⁵ Decyzje oznaczone: 4700.1.13.2018 z dn. 16.01.2018 r., 4700.1.43.18 z dn. 07.02.2018 r., 4700.1.65.18 z dn. 19.03.2018 r., 4700.1.124.18 z dn. 17.08.2018 r., 4700.1.133.18 z dn. 07.09.2018 r., 4700.1.442.18 z dn. 21.12.2018 r., 4700.1.10.19 z dn. 23.01.2019 r., 4700.1.43.19 z dn. 21.02.2019r., 4700.1.75.19 z dn. 25.04.2019 r., 4700.1.83.19 z dn. 15.05.2019 r., 4700.1.87.19 z dn. 17.05.2019 r., 4700.1.88.19 z dn. 20.05.2019 r., 4700.1.90.19 z dn. 23.05.2019 r.

²⁶ Decyzje oznaczone: 4700.1.14.19 z dn. 25.01.2019 r., 4700.1.419.18 z dn. 14.12.2018 r., 4700.1.105.18 z dn. 08.06.2018 r., 4700.1.110.18 z dn. 19.06.2018 r., 4700.1.95.18 z dn. 21.05.2018 r., 4700.1.92.18 z dn. 18.05.2108 r., 4700.1.91.18 z dn. 18.05.2018 r., 4700.1.93.18 z dn. 18.05.2018 r.

²⁷ Decyzja nr 4700.1.103.17 z dn. 24.07.2017 r.

że rezygnuje ze świadczenia rodzicielskiego, gdyż od miesiąca maja 2018 r. będzie wnioskowała o świadczenie pielęgnacyjne na inne dziecko. Zatem w powyższej sprawie powinien mieć zastosowanie przepis art. 155 k.p.a., który stanowi, że *Decyzja ostateczna, na mocy której strona nabyła prawo, może być w każdym czasie za zgodą strony uchylona lub zmieniona przez organ administracji publicznej, który ją wydał, jeżeli przepisy szczególne nie sprzeciwiają się uchyleniu lub zmianie takiej decyzji i przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony*. Wobec powyższego w podstawie prawnej ww. decyzji uchylającej powinien być przywołany art. 155 k.p.a. zamiast art. 163 k.p.a. Jednocześnie w orzeczeniu decyzji uchylającej²⁸, organ zastosował zapis uchylam wypłatę świadczeń. Należy w tym miejscu wskazać, że użycie sformułowania „uchylam wypłatę świadczeń” nie jest poprawne. Uchyleniu podlega decyzja ustalająca prawo do świadczenia rodzicielskiego. Ponadto należy wskazać, że ustawa o świadczeniach rodzinnych nie zawiera (i nie zawierała) zapisu dotyczącego możliwości „uchylenia wypłat świadczeń”, a tym samym brak jest podstaw prawnych do wydania rozstrzygnięcia o „uchyleniu wypłaty świadczeń.” W uzasadnieniu powyższej decyzji przywołano treść przepisów art. 27 ust. 5 ustawy, zgodnie z którym *w przypadku zbiegu uprawnień do świadczeń: świadczenia rodzicielskiego lub świadczenia pielęgnacyjnego, lub specjalnego zasiłku opiekuńczego, lub dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, lub zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów – przysługuje jedno z tych świadczeń wybrane przez osobę uprawnioną – także w przypadku, gdy świadczenia te przysługują w związku z opieką nad różnymi osobami*. Jednakże w zapisie ww. art. popełniono błąd pisarski wskazując, że jest to art. 27 ust. 4 ustawy. Ponadto, w podstawie prawnej jak i uzasadnieniu ww. decyzji przywołano art. 32 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Przepis ten ujęto w decyzji w związku z błędnie przywołanym art. 163 k.p.a. w podstawie prawnej.

W podlegających kontroli decyzjach stwierdzono następujące uchybienia:

- W podstawie prawnej 2²⁹ decyzji nie przywołano art. 107 k.p.a.
- W podstawie prawnej 5³⁰ decyzji przywołano nieprawidłowy publikator kodeksu postępowania administracyjnego - Dz.U.2017 r. poz. 1257 ze zm. zamiast Dz. U. z 2018 r. poz. 2096³¹ oraz przywołano nieprawidłowy publikator ustawy o świadczeniach rodzinnych - Dz.U. z 2017 r. poz. 1952 ze zm. zamiast Dz. U. z 2018 poz. 2220 ze zm.³²
- w 1 decyzji o nr 4700.1.13.2018 z dn. 16.01.2018 r. w publikatorze tekstu jednolitego ustawy K.p.a zamieszczono jego zmianę podając w podstawie prawnej decyzji publikator z dopiskiem „ze zm.”, tj. Dz. U. 2017 r. poz. 1257 ze zm., natomiast zmiana do ustawy została wprowadzona dopiero od dnia 1 lutego 2018 r.

²⁸ Decyzja nr 4700.1.93.18 z dn. 18.05.2018 r.

²⁹ Decyzje oznaczone: 4700.1.419.18 z dn. 14.12.2018 r., 4700.1.442.18 z dn. 21.12.2018 r.

³⁰ Decyzje oznaczone: 4700.1.419.18 z dn. 14.12.2018 r., 4700.1.442.18 z dn. 21.12.2018 r., 4700.1.10.19 z dn. 23.01.2019 r., 4700.1.43.19 z dn. 21.02.2019 r., 4700.1.14.19 z dn. 25.01.2019 r.

³¹ Wejście w życie z dniem 5 listopada 2018 r.

³² Wejście w życie z dniem 28 listopada 2018 r., w tym zmiany do ustawy od 11 grudnia 2018 r.

- W 9³³ decyzjach administracyjnych w podstawie prawnej błędnie przywołano *Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 grudnia 2015 r. w sprawie postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz. U. z 2015 r., poz. 2284)* zamiast *Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. 2017 r. poz. 1466)*, które obowiązuje od 1 sierpnia 2017 r. W związku z powyższym w decyzjach wydanych po 31.07.2017 r. należało przywołać wskazane rozporządzenie.
- W 2³⁴ decyzjach administracyjnych w podstawie prawnej nie przywołano *Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. 2017 r. poz. 1466)*.
- W 7³⁵ decyzjach w podstawie prawnej nie przywołano *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2018 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2018 r. poz. 1497)*. Ww. rozporządzenie zawiera zapisy o wysokości świadczenia rodzicielskiego (§ 1 pkt 14 rozporządzenia), zatem powinno być przywoływane w podstawie prawnej wszystkich decyzji przyznających prawo do świadczenia rodzicielskiego wydanych od 22 sierpnia 2018 r., tj. od daty jego wejścia w życie.
- W 3³⁶ decyzjach administracyjnych w podstawie prawnej błędnie przywołano *Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 września 2010 r. w sprawie formy opieki medycznej nad kobietą w ciąży, uprawniającej do dodatku z tytułu urodzenia dziecka oraz wzoru zaświadczenia potwierdzającego pozostawanie pod tą opieką (Dz. U. z 2010 r. Nr 183, poz. 1234)*. Przepisy ww. rozporządzenia nie mają zastosowania w sprawach dotyczących świadczenia rodzicielskiego.
- W 2 decyzjach o nr 4700.1.92.18 z dn. 18.05.2018 r. oraz nr 4700.1.95.18 z dn. 21.05.2018 r. w uzasadnieniu nie wskazano daty wpływu wniosku o ustalenie prawa do świadczenia rodzicielskiego.
- W 1 decyzji o nr 4700.1.124.18 z dn. 17.08.2018 r. w uzasadnieniu wskazano inną datę wpływu wniosku do organu, niż faktycznie miało to miejsce, tj. zamiast dn. 30.07.2018 r. w decyzji widnieje data 09.07.2018 r. Należy zauważyć, że widniejąca w decyzji data przyjęcia wniosku o przyznanie świadczenia sugeruje, że wniosek został rozpatrzony po terminie 1 miesiąca od daty jego wpływu do jednostki (decyzja z dn. 17.08.2018 r.), co faktycznie nie miało miejsca.

³³ Decyzje oznaczone: 4700.1.13.2018 z dn. 16.01.2018 r., 4700.1.43.18 z dn. 07.02.2018 r., 4700.1.65.18 z dn. 19.03.2018 r., 4700.1.43.19 z dn. 21.02.2019 r., 4700.1.75.19 z dn. 25.04.2019 r., 4700.1.83.19 z dn. 15.05.2019 r., 4700.1.87.19 z dn. 17.05.2019 r., 4700.1.88.19 z dn. 20.05.2019 r., 4700.1.90.19 z dn. 23.05.2019 r.

³⁴ Decyzje oznaczone: 4700.1.10.19 z dn. 23.01.2019 r., 4700.1.14.19 z dn. 25.01.2019 r.

³⁵ Decyzje oznaczone: 4700.1.133.18 z dn. 07.09.2018 r., 4700.1.43.19 z dn. 21.02.2019 r., 4700.1.75.19 z dn. 25.04.2019 r., 4700.1.83.19 z dn. 15.05.2019 r., 4700.1.87.19 z dn. 17.05.2019 r., 4700.1.88.19 z dn. 20.05.2019 r., 4700.1.90.19 z dn. 23.05.2019 r.

³⁶ Decyzje oznaczone: 4700.1.105.18 z dn. 08.06.2018 r., 4700.1.124.18 z dn. 17.08.2018 r., 4700.1.133.18 z dn. 07.09.2018 r.

Wniosek został rozpatrzony zgodnie z terminem zgodnym z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych.

- W 13³⁷ decyzjach administracyjnych w uzasadnieniu decyzji zawarto zapis „Wypłata jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka odbywać się będzie w terminie zgodnym z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych na numer konta wskazany we wniosku”. Przywołany zapis nie ma zastosowania w kontrolowanych sprawach i wydanych w tych sprawach decyzjach administracyjnych. Decyzje dotyczyły przyznania prawa do świadczenia rodzicielskiego zatem powinien być zawarty zapis: wypłata świadczenia rodzicielskiego.
- W 2³⁸ decyzjach wskazano jako formę wypłaty świadczenia numer konta wskazanego we wniosku, podczas gdy wypłata świadczenia rodzicielskiego była dokonywana w formie gotówkowej i wypłacana świadczeniobiorcom w WBS Oddział w Brochowie, co wynikało z przedstawionych list i raportów wypłat. Jednocześnie należy zauważyć, że ww. świadczeniobiorcy nie wskazali numeru konta w złożonych wnioskach o przyznanie świadczenia rodzicielskiego, natomiast zaznaczyli we wniosku sposób wypłaty ww. świadczenia w formie gotówkowej.

W toku kontroli ustalono, że wszystkie skontrolowane decyzje były odebrane osobiście i zawierały potwierdzenie ich odbioru przez strony ze wskazaniem daty odbioru i podpisem, stosownie do art. 46 § 1 k.p.a.

Kontrola list wypłat potwierdziła, że wszystkie świadczenia zostały wypłacone w ustalonych w decyzjach terminach oraz zgodnie z przysługującą kwotą świadczenia. Wypłata następowała w terminie wskazanym w art. 26 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Za stwierdzone uchybienia odpowiedzialność ponosi Pani jako Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brochowie oraz pracownicy realizujący w kontrolowanym okresie zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Panią jako Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brochowie do podjęcia następujących działań:

1. Dokonywania w systemach teleinformatycznych weryfikacji informacji niezbędnych do wydania decyzji w sprawie świadczenia rodzicielskiego przed terminem wydania decyzji przyznającej świadczenie.
2. Wydawania decyzji administracyjnych z większą starannością i rzetelnością, a w szczególności:

³⁷ Decyzje oznaczone: 4700.1.13.2018 z dn. 16.01.2018 r., 4700.1.110.18 z dn. 19.06.2018 r., 4700.1.105.18 z dn. 08.06.2018 r., 4700.1.124.18 z dn. 17.08.2018 r., 4700.1.442.18 z dn. 21.12.2018 r., 4700.1.10.19 z dn. 23.01.2019 r., 4700.1.43.19 z dn. 21.02.2019r., 4700.1.75.19 z dn. 25.04.2019 r., 4700.1.83.19 z dn. 15.05.2019 r., 4700.1.87.19 z dn. 17.05.2019 r., 4700.1.88.19 z dn. 20.05.2019 r., 4700.1.90.19 z dn. 23.05.2019 r., 4700.1.14.19 z dn. 25.01.2019 r.

³⁸ Decyzje oznaczone: 4700.1.124.18 z dn. 17.08.2018 r., 4700.1.88.19 z dn. 20.05.2019 r.

- w podstawie prawnej decyzji przywoływać prawidłowe publikatory wskazanych aktów prawnych, obowiązujące na dzień wydania decyzji;
- w podstawie prawnej decyzji przywoływać właściwe rozporządzenia wykonawcze obowiązujące na dzień wydania decyzji oraz ich aktualne publikatory;
- w podstawie prawnej decyzji nie przywoływać rozporządzeń i przepisów prawnych nie mających zastosowania w sprawie;
- w podstawie prawnej i w uzasadnieniu decyzji przywoływać stosowne przepisy prawa i ustawy mające zastosowanie w sprawie;
- w uzasadnieniu decyzji wskazywać datę wpływu wniosku;
- zamieszczać prawidłowe daty przywoływanych dokumentów w wydawanych decyzjach;
- w rozstrzygnięciu decyzji uchylających nie stosować zapisu „uchylić wypłatę świadczeń,” a wskazywać decyzję, która podlega uchyleniu;
- w uzasadnieniu decyzji dokonywać właściwych zapisów w zakresie nazwy przyznawanego świadczenia;
- wskazywać właściwą formę wypłaty świadczenia rodzicielskiego, zgodnie z dyspozycją zawartą we wniosku;
- zamieszczać informację o terminie wypłat należnego świadczenia za wcześniejsze miesiące.

Informuję, że na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze oraz zobowiązuję Panią do przekazania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie realizacji zaleceń, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Anna Karpińska
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:
Pan Piotr Szymański
Wójt Gminy Brochów